

MYRTE GAY-BALMAZ
DOKTERSASSISTENTE

Aan een half woord genoeg hebben

Ook op je zestigste leer je dagelijks nog nieuwe dingen. Maar niet zo heel vaak meer over jezelf. Mij gebeurde dat onlangs weer eens, en flink ook. Ik bezocht de rondreizende expositie 'Komt een mens bij de dokter', die na het Amsterdamse Museumplein nog elders in het land te zien zal zijn. De expositie hoort bij een campagne opgezet door – een hele mond vol – de Alliantie Gezondheidszorg op Maat, COC Nederland, Rutgers en WOMEN Inc. Zij willen Nederland, maar meer specifiek professionals in de eerstelijnszorg en bij de overheid, bewustmaken van de rol die sekse, gender, seksuele oriëntatie en levensloop spelen bij aandoeningen en de behandeling ervan.

Ik heb mijn ogen uitgekeken op de expositie van foto's van mensen die hier linksom of rechtsom mee te maken hebben gehad – ervaringsdeskundigen dus. En hun verhalen hebben ook in menig opzicht mijn ogen geopend. Over mezelf, als doktersassistente en als mens.

Laat ik met het eenvoudigste beginnen. Het zal van grote onwetendheid getuigen, maar ik was met stomheid geslagen toen ik besepte dat ik eigenlijk een cisgender ben. Iemand van wie de genderidentiteit overeenkomt met het geslacht van geboorte. Klopt als een bus.

Even tussendoor: lang geleden, tegen het einde van mijn schooltijd, vroeg mijn mentor me wat ik later wilde worden. Geheel in de lijn van de tegendraadse tiener die ik dacht te moeten zijn, antwoordde ik: 'Ik wil mens worden.' Terugkijkend vind ik het een nogal pathetische slagzin die ook wel past bij

het soort mensen dat vindt dat je een bucketlist af te werken hebt voor je leven ten einde komt. Anders heb je niet geleefd of zo, en hoe zonde is het dat je nou juist dat als mens niet hebt kunnen meemaken.

Nou goed, ik ben dus niet alleen mens, maar ook cisgender geworden. Of misschien ben ik als beide geboren – weet ik veel. Maar wat ik wel van de tentoonstelling heb geleerd: als witte cisgender behoor ik tot de kwantitatief dominante soort in ons land – en wij witte cisgenders zijn nog steeds de maatstaf waar de eerstelijnszorg op is geijkt. Dat blijkt wel uit de aangrijpende verhalen van de geportretteerden, mensen die stuk voor stuk al vele levens lijken te hebben geleefd. En die maar al te vaak op onbegrip of vooroordelen botsen. Of op te gemakkelijke aannamen die misschien gelden voor de meerderheid, maar niet voor hen. Pff, dan heeft een cisgender als ik het toch maar makkelijk! Echt? Nee, als zorgprofessional kan ik me hier helemaal niet comfortabel mee voelen. Ik wist het natuurlijk wel, maar deze expositie heeft het me nog eens flink ingewreven. Ik moet nog meer mijn best doen om anderen onbevooroordeeld en zonder gemakkelijke aannamen tegemoet te treden. Oog hebben voor hun verhaal, voor hun achtergrond en hun specifieke behoeften. Dat betekent: ruimte geven, luisteren, open zijn, me inleven. En niet denken dat je met een half woord al genoeg weet. Ik weet helemaal niet zoveel. Joh, ik wist niet eens dat ik een cisgender ben. ■

Tekst-ster@ziggo.nl